

Rekomendacja nr 14/2011

Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych
z dnia 21 marca 2011 r.

w sprawie usunięcia świadczenia opieki zdrowotnej „leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej” z wykazu świadczeń gwarantowanych, pozostających w zakresie świadczeń stomatologicznej pomocy doraźnej

Prezes Agencji nie rekomenduje usunięcia z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz. U. nr 140, poz. 1144 z późn. zm.), z załącznika nr 9 (Wykaz świadczeń stomatologicznej pomocy doraźnej) świadczenia opieki zdrowotnej „leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej”.

Uzasadnienie rekomendacji

Prezes Agencji zgodnie ze stanowiskiem¹ Rady Konsultacyjnej uważa za niezasadne usunięcie z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego, z załącznika nr 9 (Wykaz świadczeń stomatologicznej pomocy doraźnej), świadczenia „leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej”.

Analizując wykaz wszystkich załączników do cytowanego we wstępie rozporządzenia, można stwierdzić, iż dane świadczenie występuje w więcej niż jednym załączniku. Bardzo często jedyną cechą różnicującą to samo świadczenie występujące w różnych załącznikach jest zmiana warunków jego wykonywania.

Świadczenie, o którym mowa w zleceniu występuje w załącznikach nr: 1,2,3,4,5,7,8 oraz w załączniku nr 9, z którego zgodnie ze zleceniem Ministra Zdrowia miałyby być usunięte.

Warunki realizacji świadczeń z załącznika nr 9 są tożsame z warunkami wymienionymi w pozostałych załącznikach, z wyłączeniem załącznika nr 3.

Usunięcie świadczenia z załącznika nr 9 może spowodować ograniczenie w dostępie do świadczeń dla pacjentów z ostrymi stanami błon śluzowych jamy ustnej.²

Problem zdrowotny

Zmiany chorobowe błony śluzowej jamy ustnej mogą być pochodzenia miejscowego bądź też mogą stanowić objawy różnych zaburzeń ogólnoustrojowych. Nierzadko objawy chorobowe w jamie ustnej są pierwszymi zwiastunami chorób lub zespołów chorobowych, takich jak: cukrzyca, choroby krwi czy choroby skóry. Powiązanie objawów z wynikami badań dodatkowych ma pierwszorzędne znaczenie dla postawienia właściwej diagnozy. Dlatego też konieczna jest znajomość podstawowych wykwitów chorobowych. Wykwity przeniesione z terenu patologii skóry, różnią się od wykwitów na skórze, zależnie od warunków w jamie

ustnej, w której występuje stała wilgotność, obecność licznych drobnoustrojów, a także możliwość powtarzających się urazów fizjologicznych i patologicznych oraz odmienna budowa histologiczna błony śluzowej jamy ustnej w porównaniu do skóry.²

Zmiany chorobowe w jamie ustnej mogą manifestować się uczuciem napięcia lub obecnością ciała obcego, bólem, pieczeniem, suchością lub parestezjami o różnym stopniu nasilenia. Odczuwana suchość często nie pokrywa się ze zmniejszoną ilością śliny, a ból i pieczenie z widocznymi na błonie śluzowej zmianami patologicznymi.

Zmiany chorobowe na błonie śluzowej występują w postaci wykwitów pierwotnych, do których zalicza się plamę, grudkę, guzek, bąbel, pęcherzyk, pęcherz, krostkę i otarcie oraz wykwitów wtórnych, do których należą - nadżerka, szczelina, rozpadlina, łuska, skrzep, owrzodzenie, blizna.²

W piśmiennictwie opracowanym przez Miller'a² zmiany znajdujące się na błonie śluzowej jamy ustnej można podzielić pod względem koloru (zmiany białe, zmiany białe wywołane działaniem tytoniu, zmiany czerwone, zmiany czerwone i czerwono-białe, zmiany barwnikowe) oraz ukształtowania powierzchni zmiany (zmiany guzkowe: brodawka zakłowa, torbiel limfoepitelialna, wał podniebienny).

Pacjenci, którzy korzystają z pomocy doraźnej w stomatologii często zgłaszają ostre stany przyzębia. Do ostrych stanów przyzębia można zaliczyć: martwicze choroby przyzębia, ropnie tkanek przyzębia, choroby przyzębia związane z chorobami miazgi kanałowej.²

Wspólnymi cechami wyżej wymienionych grup schorzeń są: gwałtowny początek, ostry przebieg, występowanie silnych dolegliwości bólowych oraz zajęcie procesem chorobowym tkanek otaczających ząb. Mogą mieć powiązanie z zapaleniem dziąsła i przyzębia lecz nie jest to warunek konieczny. Mogą również przebiegać miejscowo lub ogólnoustrojowo.

Oddzielenie w/w jednostek chorobowych od typowych zmian chorobowych błony śluzowej jamy ustnej wymaga indywidualnego podejścia do procesu diagnostyki i leczenia.²

Aktualnie obowiązująca praktyka kliniczna

Świadczenie opieki zdrowotnej z zakresu świadczeń stomatologicznej pomocy doraźnej będące przedmiotem rekomendacji, jako świadczenie gwarantowane wymienione jest w załączniku nr 9, poz. 16 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz. U. nr 140, poz. 1144 z późn. zm.).²

Zgodnie z definicją przedstawioną w zleceniu Ministra Zdrowia, leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej jest to „postępowanie lecznicze w związku z pojawieniem się zmian na błonie śluzowej jamy ustnej, które ma na celu określenie pochodzenia zmiany, ustalenie planu leczenia, wykonywanie zabiegów leczniczych wraz ze stosowaniem leków”.²

Praktyką jest udzielanie przedmiotowego świadczenia w ramach stomatologicznej pomocy doraźnej zgodnie z zapisami umowy zawartej pomiędzy płatnikiem a świadczeniodawcą.

Opis wnioskowanego świadczenia

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz. U. Nr 140, poz. 1144 z późn.zm.) składa się z 11 załączników, w których wymienione są świadczenia gwarantowane.²

Świadczenia pogrupowano z uwagi na różne kryteria np. wiek świadczeniobiorców (do ukończenia 18 roku życia), możliwość wystąpienia u świadczeniobiorców chorób zakaźnych lub z uwagi na różne dziedziny stomatologii, w których świadczenie jest udzielane.

Omawiane świadczenie (leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej (obejmuje każdą wizytę)), zajmuje 16 pozycję w ww. rozporządzeniu MZ i nosi kod świadczenia 23.1605.

Dane świadczenie może występować w więcej niż jednym załączniku do tego rozporządzenia. Często jedyną cechą różnicującą to samo świadczenie występujące w różnych załącznikach jest zmiana warunków jego wykonywania.

Świadczenie, o którym mowa w zleceniu występuje w załącznikach 1,2,3,4,5,7,8 oraz w załączniku nr 9.

Warunki realizacji świadczeń z załącznika nr 9 są tożsame z warunkami wymienionymi w pozostałych załącznikach, poza wykazem z załącznika nr 3.

Warunki wykonywania świadczenia określa Wykaz warunków realizacji świadczeń stomatologicznej pomocy doraźnej znajdujący się w ww. rozporządzeniu.²

Wpływ na budżet płatnika

Według informacji otrzymanych z NFZ świadczenia stomatologicznej pomocy doraźnej są rozliczane za pomocą ryczałtu, dlatego też centrala NFZ nie posiada danych z poszczególnych oddziałów Funduszu.

W latach 2008 – 2010 wykonano łącznie 7902 świadczenia leczenia zmian na błonie śluzowej jamy ustnej. Należy zwrócić uwagę na fakt, że dane świadczenie jest jednym z częściściej wykonywanych świadczeń w stomatologii.²

Zgodnie z zarządzeniem Prezesa NFZ Nr 55/2010/DSOZ z dnia 14 września 2010 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie stomatologiczne, wartość punktowa świadczenia „leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej” wyceniona została na 11 punktów.

Nie jest znana wartość zakontraktowanych umów między płatnikiem, a świadczeniodawcą, ponieważ świadczenia stomatologicznej pomocy doraźnej są rozliczane za pomocą ryczałtu.²

Zgodnie z opinią Konsultanta Krajowego z dziedziny periodontologii² usunięcie świadczenia „leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej” nie będzie mieć wpływu na poziom finansowania, gdyż „świadczenia stomatologicznej doraźnej opieki dentystycznej są finansowane na zasadzie odpłatności ryczałtowej, za gotowość”. Sposób finansowania również nie ulega zmianie, gdyż są to środki publiczne przeznaczane w ramach umowy z NFZ.²

Podstawa przygotowania rekomendacji

Rekomendacja została przygotowana na podstawie zlecenia z dnia 22 września 2010 r. Ministra Zdrowia (znak pisma: MZ-MD-401-999-2/EHM/10), odnośnie przygotowania rekomendacji Prezesa Agencji w zakresie określonym załącznikiem, doprecyzowanego pismem z dnia 8 listopada 2010 r. (znak pisma: MZ-MD-401-999-10/EHM/10), a następnie z dnia 23 listopada 2010 r. (znak pisma: MZ-MD-401-999-14/EHM/10) w sprawie usunięcia świadczenia „leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej (obejmuje każdą wizytę) (kod ICD-9-CM: 23.1605) z wykazu świadczeń pomocy doraźnej – załącznik nr 9, na podstawie art. 31 e ust. 1, art. 31f ust. 5 oraz art. 31h ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), oraz po uzyskaniu stanowiska Rady Konsultacyjnej nr 19/2011 z dnia 21

marca 2011 r. w sprawie usunięcia z wykazu świadczeń gwarantowanych świadczenia gwarantowanego „Leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej”.

Zgodnie z pismami Ministra Zdrowia z dnia 8 listopada 2010 r. (znak pisma: MZ-MD-401-999-10/EHM/10) oraz 23 listopada 2010 r. (znak pisma: MZ-MD-401-999-14/EHM/10) w sprawie przygotowania rekomendacji Prezesa Agencji odnośnie przedmiotowej sprawy, nie ma potrzeby wykonywania raportu.

Piśmiennictwo

1. Stanowisko Rady Konsultacyjnej nr 19/2011 z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie usunięcia z wykazu świadczeń gwarantowanych świadczenia gwarantowanego „Leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej”.
2. Raport AOTM-DS-431-40(18)/LB/2011, „Leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej”.